

Kerttu Karhu, Kauhajoki

KOTOKYLÄ

Muistot kotokylästä alkaa syntymäkoron tuvan laattialta kummä siinä kontties tutustuun trasumattojen raitoohin. Niis oli monemmoista färiä, kiriavaa, punaasta, vaaliaa ja mustaaki. Sitä kaikkia mitä elämäs oli ja tuli olemahan. Kamarin pöyrän alla tilikkumatos oli mustat syriät ja keskellä oli kiriavaan tilikkujen seas veheriääsiä ja punaasia tilikkuja. Tuvan muurin vieres keheräs Lalla, meirän vanaha kissi. Soli ensimmäänen elään johonka mä tutustuun. Siitä alakas meirän ystävyys. Siloottelin Lallaa, painoon nenäni sen pehemoosehen turkkihin ja annoon sille pieniä leivämpaloja.

Kummä vähä kasvoon niimmä pääsin käymähän navetas, siä oli uusia eläämiä, vasikoota ja lehemä. Mullon yks varahaasimmista muistoosta navetasta. Minen ollu silloon viä kouluskaa. Oli talavi, oltihin navetas ja orotettihin Ulpu-lehemän poikimista. Mä olin siä äireen ja isän kans, Ulpu valittii hiliaa, soli poikimakipiä. Silloli rautaa sisällä. Minä istuun hiliaa pikkulavittalla, aurinko paistoo navetan klasiista ja silloon tällöön putos vesinokko kraanasta vesilaarihin. Kyllä se poikiminen varmahan hyvin meni, koska Ulpu oli meillä viä monta vuotta.

Tallis oli Leimu-hevoonen, se hamus samettisella turvallansa mun kämmeneltä sokurimpalaa. Emmä silloon viä tienny jotta Leimusta tuli mun ystäväni, sen kans mä näin palio mailmaa äkehen peräs. Parahat muistot siiton ku mä pikkuvahteralla äjestin siemenen alle. Jokirannan lepikot humaa, pehemoonen multa kuivahti auringos. Ku mä huilootin Leimua ja istuun itteki äkehem päällä niin västäräkki tuli siihen äärehen keikuttamaham pyrstyänsä. Ku mullan veti kuivapäähän ja siitä tuli kylyvönullanhaju, se enteeli sitä jotta isä tuli kylyvökonehen kans pellolle.

Kotopihan yllä pääskyyset liiteli ja teki pesää navetan rästäsalle. Pääskyysten elämää oli mukava seurata koko kesän. Kaiken yllä kaartuu sininen taivahan kaari, siä puriehtii valakoosia hahtuvapiliviä. Joskus taivahalle kokoontuu mustia jöllii ja savenharmoota sareppiliviä, se tiesi ukkoosta. Satehen jäläkihin taivalle tuli sateenkaariportti.

Lalla istuu mun olokapäällä kummä kuliin pihalla. Ku äitee oli lypsäny, niin mä otin pienellä kärellä vahtua siivilästä kissinkuppihin, se vahto oli kissien herkkua. Heinäriitasta mä nypiin pientä heinää vasikoolle.

Kesäaamuusin minolin serkkuni kans viemäs lehemä kauvimmaaselle vainiolle. Kujaan syriät oli täynnä kukkia, koivujen juurella oli kissinkäpäliä ja sinisiä kissinkellomättähiä. Ojantehen syriäs oli isoo raita, siitä kuuluu aina lintujen liverrys. Ojantehet pursus kukkia ja niis mumisi motiäästen ja muirenki hyönteesten armeija.

Koulumatkat mä tallasin käyren ja kattelin komiaa luontua. Syksyn monia färiä, tuulta ja saretta. Talavipakkaasella ehtoolla oli kirkas tähtitaivas. Ku tuli kova lumipyry, oikeen tomakka, se tukkii tiet. Siinä sai triivuus trompia ku aamulla meni kouluhun. Keväällä koulumatkoos oli jo loman orotusta. Koivut alakas veheroostamahan. Kesällä oli kukkapenkkien ja kasvimaan perkaamista ja harventamista. Heinäpellolla oli pyörtänöören syriäämistä ja seiväsrivien välistä haravoomista.

Kotokylän maisemis näki ne vuorenaikaan vaihtelut. Kevään mustat multapellet rupes veheroostamahan, koivujen hento veheriäänen vahavistuu. Lämpö lisääntyy, oraham piikit nousi

mullasta ja peitti mustan mullan. Koko luonto veheroosti. Tuomi kukkii ensimmäinänsä soli täynnä valakoosta harsua, pihilaja pallokukkia. Heinäpeltojen timoteen tähäät huojuu vainioolla. Apila kukkii punaasena mattona. Koiramputki valtas aittojen seinävierustat ja juhannuskukkaa oli pyörtäneet täynnä. Se tiesi heinäkoriuuta, ehtoolla kuuluu jo niittukonehen säksätys ku heinä kaatuu. Kohta pelloolla oli heinäseipähät ku knappiratia. Harmaan laron seinällä lauhaheinät hopialta hohti. Ojantehet punaasena maitohorsmaa. Hernespellosta voii syörä hernehiä palakoonensa.

Pernamaa kukkii valakoosena, savikkahat ja pilliäaset oli peraattu pois. Lehemät ammuu laituumella kunne näki liikettä kotomarkiilla. Hevoonen kotoveräjällä nyökytti päätänsä ja hirnnahti. Lammaskäällystä kuuluu määkymistä.

Vähitellen laukeuren vainioolla vilia lainehtii, kellastuu ja tuleentuu. Ilmestyy varijalaat ja pystykoot. Kaiken yllä leijaali kypsän vilian haju. Kohta kuuluu jo riihikonehien äänet. Elot on koriattu, pernat ja juurikasvit on kuopas. Punaasena loisti pihilajan leheret ja mariapallot. Koivujen keltaanen färitti maisemaa. Alakoo fälttööt, maa käännettihin taas mustaksi. Orotettiin ensimmäisiä lumihutalehia, kohta maa oli valakoosen lumivaipan peitos.

Kotokylän maisemat on muuttunu aikaan kulues. Mutta mulla lapsuuren muistot siitä pysyy.